

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 4P/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822200769
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vanda Mikulášová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2023:5822200769.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Vandou Mikulášovou, vo veci starostlivosti súdu o t.č. plnoleté dieťa: U. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, do plnoletosti zastúpený kolíznym opatrovníkom Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30794536, dieťa rodičov - matka: U. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K., H.. F. V. XXX, t.č. bytom O., H.. T.. Š. XXX/XX, zastúpená: JUDr. Mário Pataky, advokát so sídlom v Námestove, Hviezdoslavovo námestie 200 a otec: U. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., H.. F. XXXX/X, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Otec U. N., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý platiť na jeho výživu sumou vo výške 150,- eur vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám U. N., nar. XX.XX.XXXX počnúc od 06.04.2022.

II. Zameškané výživné na U. N., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 06.04.2022 do 22.06.2023 v celkovej výške 1.200,- eur je otec p o v i n n ý zaplatiť matke U. E., nar. XX.XX.XXXX v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Zameškané výživné na U. N., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 22.06.2023 do 03.11.2023 v celkovej výške 320,- eur je otec p o v i n n ý K. U. N., nar. XX.XX.XXXX v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Tým sa m e n í rozsudok Okresného súdu Námestovo sp.zn. 1P/62/2013 zo dňa 06.12.2013.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka v tom čase maloletého U. N. návrhom podaným súdu dňa 06.04.2022 žiadala, aby súd zvýšil povinnosť otca platiť na výživu maloletého na sumu 150,- eur mesačne počnúc dňom podania návrhu.

2. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo zo dňa 06.12.2013 sp. zn. 1P/62/2013, bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej sa otec maloletého U. N., nar. XX.XX.XXXX, zaviazal na úhradu pravidelného výživného vo výške 70,- eur mesačne so splatnosťou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, a to počnúc od 01.12.2013. Týmto rozsudkom bol zmenený rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 19.12.2006 sp. zn. 2P/14/2006.

3. Po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 1P/62/2013-54 došlo k významnej zmene pomerov na strane maloletého U. N., ktorého životné náklady sa od posledného rozhodovania o výške vyživovacej povinnosti podstatným spôsobom zvýšili. Jednak samotné uplynutie času v trvaní viac ako 8 rokov od posledného rozhodovania o výške výživného je považované za podstatnú zmenu okolností na strane oprávneného maloletého dieťaťa, avšak došlo aj k ďalšej zmene, keď maloletý nastúpil na štúdium na strednej škole, konkrétne na Strednú zdravotnícku školu v G. U., kde v súčasnej

dobe navštevuje 1. ročník štvorročného štúdia. Jedná sa o denné štúdium v študijnom odbore praktická sestra. So štúdiom na strednej škole sú spojené vyššie výdavky, a to okrem bežných výdavkov, najmä výdavky na cestovné do školy, za ubytovanie na internáte, za pomôcky vyžadované do školy (zdravotnícka uniforma, obuv, knihy a pod.). Za internát pre maloletého platí 29,- eur mesačne, za celodennú stravu na internáte 50,- až 90,- eur mesačne, za školské pomôcky: cca. 120,- eur ročne za knihy, 25,- eur jednorazovo za študentský preukaz ISIC (následne sa uhradza ročný poplatok za predĺženie), oblečenie do školy cca. 30,- eur ročne, ZRPŠ 25,- eur ročne, cestovné 15,- eur mesačne, taktiež mu musela zakúpiť tlačiareň v hodnote 60,- eur (na tlač materiálov do školy), pričom náklady na papier a náplne sú cca. 50,- eur ročne. Okrem uvedených výdavkov má so synom výdavky na jeho oblečenie cca. 60,- eur polročne, topánky cca. 100,- eur ročne, lieky 30,- eur ročne, okuliare cca. 110,- eur (v prípade potreby výmeny skiel), za dentálnu starostlivosť cca. 80,- eur ročne, drogéria 80,- eur ročne, mobil 15,- eur mesačne, vreckové 20,- eur mesačne.

4. Okrem vyživovacej povinnosti k maloletému U. má aj ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletému R. X. O., nar. XX.XX.XXXX, a k maloletému Z. E., nar. XX.XX.XXXX.

5. V čase schvaľovania rodičovskej dohody mala vyživovaciu povinnosť len k vtedy maloletej dcére W., ktorá je v súčasnosti plnoletá, a je schopná samostatne sa živiť. Jej vtedajší mesačný príjem bol vo výške cca 344,- eur. V súčasnej dobe je na rodičovskej dovolenke, kde jej príjem dosahuje výšku 378,10 eur, jedná sa o rodičovský príspevok. Okrem toho poberá aj detské prídavky na tri maloleté deti spolu vo výške 76,50 eur. Iný príjem nemá.

6. V súčasnej dobe žije spolu s maloletými deťmi a manželom v nájomnom byte v obci O., kde platia za nájom sumu vo výške 250,- eur mesačne. Za elektrickú energiu platia mesačne 54,- eur, za plyn mesačne 6,- eur, za internet mesačne 21,- eur. Okrem toho má výdavky na mobilné telefónne služby vo výške 30,- eur mesačne, poistenie vo výške 24,- eur mesačne, oblečenie cca. 100,- až 150,- eur ročne, drogériu cca. 70,- eur ročne, lieky cca. 50,- eur ročne, stravu cca. 250,- až 350,- eur pre celú domácnosť.

7. Zárobkové a majetkové pomery otca nepozná, nakoľko nie sú v žiadnom kontakte. Otec sa o maloletého U. nezaujíma od jeho narodenia, neposkytuje mu žiadne plnenia nad rámec výživného. Výživné platí nepravidelne, podľa vlastného uváženia, pričom na výživnom mu vznikol dlh vo výške viac 1.000,- eur, ktoré zameškané výživné je predmetom exekučného konania. Poslednýkrát otec uhradil splátku výživného v decembri 2021.

8. V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR z 20.02.2019 sp. zn. 3 Cdo 236/2018: „Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprímerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného.“

9. Uviedla, že nemá žiadne informácie o tom, že by otec maloletého U. mal objektívne zníženú schopnosť pracovať, alebo by mu iné objektívne okolnosti neumožňovali dosahovať príjem a plniť si tak vyživovaciu povinnosť.

10. Na pojednávaní sa súd oboznámil s listinnými dôkazmi a to s návrhom, s plnomocenstvom, s rodným listom, s dokladmi, s rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 1P/62/2013-54 zo dňa 06.12.2013, s dokladmi, s uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/34/2022-21 zo dňa 11.04.2022, s lustráciou v sociálnej poisťovni, so správou kolízneho opatrovníka a s dokladmi doloženými matkou.

11. Zástupca matky maloletého na pojednávaní uviedol, že sa pridrižiava podaného návrhu a je toho názoru, že v danom prípade dôvody na zvýšenie výživného dostatočným spôsobom preukázali. Poukázal na to, že plynutím času viac ako 10 rokov došlo k zmene pomerov aj na strane otca maloletého, keďže predpokladá, že došlo k zániku niektorých z jeho vyživovacích povinností a to k Y. B., P. B. a M.

B., ktorí sú už plnoletí a v žiadnom z registrov nefigurujú ako študenti. O tomto predložil súdu doklad MŠVV SR.

12. Matka maloletého na pojednávaní uviedla, že naposledy bolo rozhodované o výživnom rozsudkom zo dňa 06.12.2013 s tým, že výživné jej neplatí od roku 2019. Už dva mesiace poberá náhradné výživné. V čase posledného rozhodovania súdu o výške výživného mal maloletý U. 8 rokov, a ona pracovala ako pomocná sila v kuchyni. V tom čase bola slobodná. Okrem maloletého U. nemala žiadnu inú vyživovaciu povinnosť. Jej príjem bol okolo 400,- eur a nepamätá sa, či v tom čase mala priateľa. V tom čase mala vyživovaciu povinnosť k W. N., tá mala v tom čase 10 rokov. V súčasnej dobe je vydatá a má ďalšie dve vyživovacie povinnosti voči R. X. O., ktorý má 7 rokov a Z. E., ktorý má dva roky a pochádza z manželstva. Je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 600,- eur aj s prídavkami na tri deti. Otec s maloletými U. nie je v kontakte, ona ho videla naposledy na pojednávaní. S výživou maloletého U.E. jej vypomáha manžel. U. je študentom 2. ročníka Strednej zdravotnej školy. Syn nebýva na internáte, dochádza každý deň. Cestovné ju vyjde do 50,- eur, na obedy v škole nechodí, poisťku mu neplatí. Dáva mu vreckové okolo 25,- eur mesačne. Syn má telefón na paušál, za ktorý platí 35,- eur. Uviedla, že bývajú v obecnom byte, za ktorý platia nájomné vo výške 250,- eur, plus električka vo výške 52,- eur. Taktiež platí plyn vo výške 6,- eur mesačne, čo je zálohová platba. Internet platí vo výške 21,38 eur. Mesačne si platí poisťku vo výške 30,- eur, vlastní auto, kde sa každé tri mesiace platí PZP vo výške 31,- eur. Manžel pracuje ako šofér v zahraničí. U. nosí okuliare, ktoré mu mení každých 5 rokov, ďalej platí ISIC vo výške 25,- eur ročne, školské pomôcky ju vyjdú na tých 10,- eur mesačne, na začiatku školského roka ZRPŠ 25,- eur, drogéria vo výške 80,- eur ročne, oblečenie do školy (uniforma) sa kupuje raz ročne vo výške 120,- eur plus topánky vo výške 100,- eur ročne. K zubárovi chodia každý polrok, kde vyšetrenia ich vyjdú na 80,- eur ročne. Teraz si robí vodičský, za ktorý sa platí 800,- eur, ešte treba zaplatiť 200,- eur. Teraz chodí na plavecký krúžok, ktorý ju vyjde na 60,- eur ročne. Syn chodí lyžovať, pričom výstroj si požičiava a platí za to 20,- eur.

13. Vzhľadom na to, že Mário Chromjak nadobudol dňa XX.X.XXXX plnoletosť, súd ho vypočul v procesnej pozícii navrhovateľa.

14. Vo svojom výsluchu uviedol, že trvá na podanom návrhu, ktorý v čase jeho nepĺnoletosti podávala mama. Vie, že otec má na jeho výživu platiť sumu 70,- eur, ktorú ale od roku 2019 neplatí. Taktiež má vedomosť o tom, že mama poberá náhradné výživné, pričom ona je príjemcom tohto výživného aj po tom ako dosiahol plnoletosť. Uviedol, že je študentom 3. ročníka strednej zdravotnej školy s tým, že náklad na jeho štúdium spočíva v nákupe uniformy vo výške 70,- eur, ktorá sa kupovala minulý rok. Skladajú sa po 10,- eur na stužkovú, pričom cieľovou sumou je 400,- eur, ktorú potom bude treba doplatiť. Dostáva vreckové podľa potreby, je to 25,- až 30,- eur mesačne, cestovne ho vyjde na 10,- eur týždenne. Chodí do fitness centra kde permanentka stojí 30,- eur na mesiac. Tieto náklady čiastočne pomáha hradiť aj on, keďže brigáduje. S otcom v kontakte nie je, naposledy ho videl v čase, keď mal tri roky. Ďalej uviedol, že aktuálne mu mama platila za okuliare sumu 140,- eur, okolo 50,- eur sú náklady na oblečenie. Na začiatku školského roka sa platilo ZRPŠ vo výške 25,- eur. Náklady na ISIC sú vo výške 20,- eur ročne. Robil si vodičák, ktorý stál 750,- eur, plus kolok vo výške 33,- eur. Časť si zaplatil sám a časť mamina. Minimálne raz za rok chodia zo školy na rôzne vzdelávacie podujatia, pričom táto aktivity vyjde na nejakých 20,- eur. Tento rok v septembri absolvoval birmovku, kde sa platilo za knihy, ktoré používali, bolo to 25,- eur a potom ešte hostina, ktorá vyšla na 400,- eur. Asi dva razy do roka chodí k zubárovi, kde platí zakaždým okolo 60,- eur. Do školy potrebuje notebook a tlačiareň. Tlačiareň majú doma, kde toner stojí 20,- eur mesačne plus treba kupovať papiere a samotná tlačiareň stále 30,- eur. Jeho zdravotný stav je dobrý, pri občasných chorobách sa platí za lieky okolo 15,- eur.

15. Otec sa na pojednávaní vyjadril, že chápe, že je potrebné zvýšiť výživné, ale on je pol roka vo väzbe za drogovú trestnú činnosť, kde mu hrozí 10 až 15 rokov. Predtým pracoval ako dohodár, niekedy mal príjem 400,- niekedy 500,- a niekedy aj 700,- eur. Riadne na zmluvu bol zamestnaný pred 10 rokmi. Asi 6 rokov dozadu pracoval vo S. na zmluvu. Býva s manželkou, štyrmi deťmi a svojou mamou v 2-izbovom byte, kde náklady na bývanie vyjdú okolo 500,- až 600,- eur vrátane energie. Náklady na stravu sú vysoké, ale k ich výške sa vyjadriť nevie. Jeho manželka je zamestnaná v kuchyni, kde výška jej príjmu bola okolo 600,- až 650,- eur. Z tých štyroch detí, ktoré ostali bývať s nimi, je už len jedno nepĺnoleté, má 16. Z tých troch detí, dve pracujú a jeden chodí po brigádach. Uviedol, že nikdy nerozmýšľal nad tým, že zaplatí výživné v tej sume 70,- eur. Vo väzbe nepracuje, nakoľko je v justičáku a tam to nie je možné. To by bolo všetko, čo by som k veci uviedol. Vyjadril sa, že ani jedno z plnoletých detí neštuduje. Byt, v

ktorom bývajú, patrí jeho mame. Tá suma 500,- až 600,- eur sú všetky náklade spojené s bývaním, ako elektriny príspevok družstvu, výťahy, voda. Vyjadril sa, že nemá žiadne zdravotné problémy, ktoré by mu bránili zamestnať sa. Matka mu nikdy nebránila v stretnutiach so synom. Iba spolu prestali komunikovať.

16. Podľa § 78 Zákona o rodine:

(1) Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

(2) Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

(3) Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17. Súd s prihliadnutím na ust. § 78 Zákona o rodine vychádzal zo zásady, že stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči maloletému dieťaťu nie je nemenné.

18. Z tohto ustanovenia tiež vyplýva zásada, že stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo stanovené. Aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či k zmene pomerov došlo, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave (R 72/65). Vo všeobecnosti možno za opodstatnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať nielen náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami

19. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a/ Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojho dieťaťa dokázali uspokojovať všetky jeho základné životné potreby, t.j. nielen fyzické potreby ale aj potreby duševné.

20. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že v danom prípade je návrh matky v celom rozsahu dôvodný.

21. V čase posledného rozhodovania súdu o výživnom v konaní sp. zn. 1P/62/2013 matka maloletého pracovala a výška jej mesačného príjmu bola cca 344,- eur. Mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej W. N., ktorá mala v tom čase 10 rokov.

22. Otec maloletého pracoval v tom čase ako brigádnik a výška jeho mesačného príjmu bola okolo 350,- eur. V tom čase mal vyživovaciu povinnosť k piatim maloletým deťom.

23. Súd je toho názoru, že v danom prípade došlo k podstatnej zmene okolností tak na strane U. N., ktorý je už aktuálne plnoletý a je študentom tretieho ročníka strednej školy, ako aj na strane jeho otca, ktorý má už len jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu.

24. S poukazom na to, že hoci otec U. N. aktuálne nepracuje, nakoľko je vo väzbe pre drogovú trestnú činnosť, táto skutočnosť nemá vplyv na podaný návrh, nakoľko otec si svoju vyživovaciu povinnosť neplnil ani v čase, kedy mal príjem z brigádnickej činnosti a výška jeho príjmu dosahovala aj sumu 700,- eur mesačne. Otec U. N. si v podstate nikdy neplnil riadne svoju vyživovaciu povinnosť, keďže aj zo spisu sp. zn. 1P/62/2013 vyplynulo, že v čase rozhodovania súdu o výške výživného matka poberala na v tom čase maloletého U. náhradné výživné vo výške 33,13 eur.

25. Preto je súd toho názoru, že v danom prípade na strane maloletého došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje prehodnotenie výšky výživného.

26. Súd zároveň, keďže došlo k zmene výšky výživného na maloletého, rozhodol aj o zmene rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 1P/62/2013 zo dňa 06.12.2023 v časti o určení výživného na maloletého.

27. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP) v troch vyhotoveniach. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania stanovených v § 127 CSP uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.